

Ali Alpar

Bilim Akademisi'nin çeşitli konularda raporları var. Bunlar arasında ağırlıklı bir kısmı Türkiye'deki akademik özgürlüklerle ilgili. Yani bizim için de Türkiye için de maalesef... Birçok akademi insan hakları, genel insan hakları değil de akademisyenlerin ifade özgürlükleri için çalışıyor. Ama çoğu için bu bir birinci meşgale olmuyor. İkincisi de genellikle başka ülkelerdeki durumlara yardım etmeye çalışıyorlar. Ama biz maalesef o durumda değiliz ve epeyce vaktimizi alıyor. Bu sene beşincisini yayınlayacağımız, Akademik Özgürlükler raporlarımız ve buna bağlı konularda, sadece yıllık raporlar değil, bir şey olduğu zaman, YÖK yeni bir düzenleme yaptığı zaman biz o konuda bir duyuru, rapor yapmayı gündemimize alıyoruz. Hiçbir zaman bir bildiri yayınlayıp, "Bunu şöyle lânetliyoruz" falan gibi duygusal şeyler yapmıyoruz. Mutlaka arkasında Türkiye'deki hukuk açısından veya genel ilkeler açısından bir analiz oluyor, "Burada neler, neden kabul edilemez?" gibi. Olumlu bir şey varsa onu da yazıyoruz. Meselâ son raporumuzda, şimdi Anayasa Mahkemesi'nin birtakım kararları var bu ifade özgürlüğü ihlalleriyle ilgili, onları da not ediyoruz tabii.

Yeşim Atamer:

Sürekli belirli duyurularda bulunmak da çok anlamlı değil doğrusu, çünkü bir yerden sonra etkinizi de kaybediyorsunuz. Çok önemli gördüğümüz konularda yaptık onu ama onun dışında dedik ki "Biz senelik bir rapor yayınlayalım, daha mantıklı olacak." İlk raporumuz zaten senelik duyurularımızın toplamıydı, sonra daha fazla hatta bu rapora eğilmeye başladık. Akademik Özgürlükler Raporu şeklinde, yine son 2018-2019 akademik yılı içinde bu tarz bir şey yayınladık. Mümkün mertebe yapmaya çalıştığımız, akademimizin de kuruluş sebebine uygun olarak özgür, bağımsız, gerçekten bilimsel ilkelere göre çalışan üniversiter bir sistem Türkiye'de hangi noktalarda var, hangi noktalarda yok veya eksik ve bunu gidermek için neler yapılabilir? Onunla ilgili olarak raporlar yazmak. Bir akademik özgürlük raporundan neyi beklersiniz? Akademisyenlerin bir üniversitede yöneticilerini ne kadar seçebildiği; malî özerkliğinin ne kadar olabildiği, disiplin suçları ve onunla ilgili düzenlemeleri ve bunların kendilerine ne kadar özgürlük alanı bırakabildiği gibi son derece kritik noktalar var. Akademik Özgürlükler Raporu'nda da çabamız bu özgürlüklere ilişkin olarak kısıtlama mahiyetinde gördüğümüz, mesela disiplin yönetmeliğine ilişkin düzenlemelerle ilgili olarak muhtelif açıklamalarda bulunduk. Nitekim 2019 yılı içinde Anayasa Mahkemesi de gerçekten bu disiplin yönetmeliğinin bir maddesinin Anayasa'ya aykırılığına karar verdi. O açıdan da tespitlerimizin çok da yanlış olmadığını görmüş olduk doğrusu. Onun dışında akademisyenlerin çalışma alanları, araştırma alanları, bunlara ilişkin müdahaleler, akademisyenlerin ifade özgürlüğü, yani her bireyin ifade özgürlüğü vardır kuşkusuz, ama akademisyenlerin

Faaliyetler de aynı zamanda bir birey olarak ifade özgürlüğü vardır. Akademisyenlerin akademik konular hakkında ayrıca bir ifade özgürlüğü vardır. Bunlara ilişkin olarak kısıtlamalar zaten malûm bu ülkede, dolayısıyla da onlarla ilgili olarak raporumuz da daha detaylı. Tabii ki her örneğe değinmemiz mümkün değil ama mümkün merteye artık çok dikkati çeken ve özellikle de yargıya yansımış olan örnek vakalar üzerinde de en azından belirli bir yorum yapmaya ve Akademi'nin duruşunu, daha doğrusu Akademi'nin yönetim kurulunun, tabii hiçbir zaman bir akademinin tümü açısından konuşamazsın, ama yönetim kurulunun duruşunu sergilemeye çalıştık. İkinci bir çabamız bunu aynı zamanda İngilizceye çevirmek suretiyle, dünyada da biliyorsunuz bir sürü akademi birlikleri var, bizim Bilim Akademisi'nin de mesela üye olduğu Avrupa Akademiler Birliği -All European Academies- ALLEA gibi birliklerin sürekli bir bilgi ihtiyacı var. Dolayısıyla soruyorlar, “Biz böyle böyle bilgiler ediniyoruz yurtdışında, doğru mudur, bu şekilde oluyor mu, gelişiyor mu, gelişmiyor mu?” diye. Bunlara da bireysel olarak tek tek cevap vermektense bu raporun öyle bir işe de yarayabileceğini düşündük. Dolayısıyla da İngilizceye çevirip ALLEA'ya özellikle yolluyoruz, o tabii üyesi olan onlarca Avrupa akademisi var, onlara da aktarıyor. İlgilenen birileri olduğu zaman bu raporu sunabiliyor. O açıdan Türkiye'de akademinin durumu, duruşu, gelişmesi veya durakladığı noktalarla ilgili olarak da en azından bir hafıza çalışması yapıyoruz diye düşünüyorum. Bir şeyleri değiştirebiliyor muyuz? Onu uzun vadede ancak görmek mümkün olacak, ama en azından unutulmaması adına en önemli vakaları bu şekilde yazarak bir faydamızın dokunabildiğini ben ümit ediyorum en azından.

Önder Pekcan:

Bazı arkadaşlarımız çıkıp konuşuyorlar, “Şurada bilmem ne oluyor, bir bildiri yazalım, hükümet aleyhine.” Ben de “Onu yapmayın. Siz Bilim Akademisi'siniz, daha çok rapor yazalım.” Hukukçularımız var. Türkiye'de bazı olaylar oluyor, bunlar Anayasa'ya aykırı mıdır, yanlış mı yapılıyor, raporla belgeleyelim. Şimdilik öyle gidiyor. Zırt pırt bildiri yazılmıyor. Çünkü bunu sevmeyenler de var aramızda. Gençler özellikle. Ben 1970'leri, 1980'leri yaşadım. Çok politikti gençler. Şimdi öyle değil, genç akademisyenler. Sadece işini iyi yapıyor. Üzülüyor tabii. Orada insanlar ölüyor, onlara üzülüyor. Siyaset bilimciler falan bu işe dalabilir, çünkü konuları o. Göçle uğraşıyorlar mesela. Ama fizikçi, kimyacı ilgilenmiyor onunla.

Şevket Pamuk:

Bugün de mutlaka böyle bir kuruluştaki farklı düşünceler var, üyelerin farklı düşünceleri var. Biz senede iki kere genel kurul topluyoruz. Üyeler o genel kurullarda görüşlerini ifade ediyorlar. Sonra, bizim bir e-mail grubumuz var. Herhangi bir konuda, herhangi bir üye oraya yazarak görüşlerini ifade edebilir, “Şu konuda şöyle yapalım” veya “Şu konuda şöyle yapsak” diyebilir. Bu herhangi bir anda olabilir.

Faaliyetler

Böylece ortaya çıkan yeni gelişmeler karşısında yahut Bilim Akademisi Derneği'nin yönetimi hakkında hep üyelerin görüşlerini alarak ilerlemekteyiz. Bu görüşler her zaman farklı olacaktır, bu gayet doğal. Kendi alanında uzman, şimdi bizim yaklaşık 200 tane bilim insanı üyemiz var. Tabii ki her konuda aynı düşünmüyorlar. Ama, başta Başkan Ali Alpar olmak üzere yönetim kurullarının, üyelerin görüşlerini de dikkate alarak, ağırlaşan koşullarda en iyisini yapmaya çalıştıklarını düşünüyorum. Ağırlaşan koşullar diyorum, işte, 2011'den beri her geçen yıl Türkiye'de akademisyenler üzerindeki, bilimsel özgürlükler üzerindeki baskı artmıştır. Şu ana kadar da henüz bu baskının herhangi bir şekilde azalmaya başladığını göremiyoruz. Onun için de Bilim Akademisi kendisini, bir yerde, içinde bulunduğu farklı ortamda biraz daha farklı şekilde davranır buldu.

Ayşe Erzan:

Bu baskı ortamında insanlar belki de haklı olarak çok fazla seslerini yükseltmek istemiyorlar. Ona rağmen Bilim Akademisi'nin insan hakları, ifade özgürlüğü raporları bence meselâ çok yerinde ve aynı zamanda çok cesurca belgelerdir. İşte okullarda bilim eğitimi nasıl yapılmalı, patent başvurularına nasıl destek olunabilir, vs. gibi birbirinden çok farklı alanlarda Bilim Akademisi'nin lobi faaliyeti yürütmesi yahut en azından bu konularda yayın yapması filan düşünülebilir. Ama yayın yapacak gazete kalmadı doğru dürüst. Eskiden Hürriyet gazetesinde icabında sütun yazarı ilgilenirdi TÜBA'da ne oluyor diye. Yok öyle bir şey. Şu anda Bilim Akademisi'ndeki insanlar, hiç olmadı bu yapılıyor, bu kurumu koruyalım, şu badireyi atlatalım, önemli bulduğumuz işleri yine işaret edelim, o insanları yüreklendirelim, gençlere ödüller, teşvikler verelim, bu yapabileceğimiz asgari şeydir, ama bunu yapalım ve daha güzel günler gelmesini bekleyelim diyoruz.

Yeşim Atamer:

Adı üzerinde, bilim akademilerinin aslında gündeminin bilim olması lazım. Normalde bilim akademileri bir "meslek örgütü" değil. Bilim akademisinin amacı üyelerinin herhangi bir şekilde faydasına çalışmak gibi bir şey de değil. Bilim akademisi dediğiniz kurum gerçekten o ülkenin gelişmiş düzeyde biliminin temsilcilerini bir araya getiren. Dolayısıyla da her devlet için inanılmaz bilgi birikiminin olduğu kurumlar. Dolayısıyla da devletlerin aslında danışman olarak başvurdukları kurumlar aynı zamanda. Akademiler bir ülkede bilimin düzeyinin artması için neler yapılması gerektiği konusunda her zaman yorumda bulunurlar, hiç kuşkusuz. Belirli önemli gündem maddelerini, bugün mesela baktığınızda iklim sorunu diye düşünün, "Bu iklim sorunuyla ilgili ne yapılmalı? O ülke acaba hangi sorunlarla karşılaşılıyor? Ne gibi araştırmalar yapılması lazım, hangi alanlara bunların yoğunlaşması gerekir?" gibi danışmanlık yapabilecek olan aslında kurumlar diye düşünün. O bilimsel var olan portföyünüzü değerlendirmeniz beklenir. Bizim burada yaptığımız aslında tam bu

Faaliyetler değil. Onu maalesef söylemek gerekiyor. Zaten bir bilim akademisini muhatap alarak belirli bir araştırma veya bilim politikası yaratma konusunda hiçbir çaba yok, hiç kuşkusuz. Bizim bu şekilde oturup da Türkiye’deki akademik özgürlükleri zedeleyecek davranışları takip etmemiz de tahmin edersiniz ki bizim açımızdan aslında bir vakit kaybı. Yapılabilecek o kadar çok farklı şey var. Ben kendim meselâ hukukçuyum, özel hukuk alanında özellikle çalışıyorum, her türlü danışmanlık açısından devlete, bakanlıklara, vs., muhtelif zamanlarda zaten bir rolüm de oldu, olmuştur diye ümit ediyorum, ama çok daha fazla şey yapabilirim bu alanda. Ama onun yerine oturup bu şekilde, disiplin yönetmeliği böyle olmamalı, rektör seçimleri şu şekilde yapılmamalı... Bunlarla ilgili bir rapor hazırlamak dediğinizde bu çok normal bir akademinin görev alanına girmiyor. Ama tabii dünyada aynı durumda olan akademiler de var. Onu da görmek lazım. Hatta Avrupa’da bile var, aynı sorunları yaşayan. Hükümetlerden, devletlerden bağımsızlığı esastır akademilerin. Dolayısıyla bazen tabii hoşla gitmeyen şeyler de söylemeleri esastır. Bilim insanları genelde olabilecek en kötü şeyleri söylerler, olasılıklara bakarak. O açıdan her zaman sevilen kurumlar değillerdir. O noktada tabii ki bu tip sorunlarla karşılaşan, bu tip raporlar yazmak zorunda olan, hatta ve hatta akademiler arası genel bir kuruluş da var bu şekilde, bütün akademilerdeki bilim insanlarına yönelik hak ihlallerini hem araştıran hem mümkün merteye onları desteklemeye çalışan, IHRNASS [The International Human Rights Network of Academies and Scholarly Societies]. Dolayısıyla sorun sadece Türkiye’de değil hiç kuşkusuz, onu da söylemek lazım. Maalesef daha genel bir sorun.

Şevket Pamuk:

Bizim düşüncemiz özerk, yani devletle mesafesi olan, kendi bulduğu kaynaklarla, toplumdan sağladığı kaynaklarla kendi düşünce ve görüşlerini koruyabilen bir kurum oluşturmaktı. Ama gelişmeler karşısında biz başka şeyler... Hem bunları yapmak, hem de başka şeyler yapmak durumunda da kaldık. Bunlardan, şöyle diyelim, bağımsız bilim, bilimsel düşünce, özgürlükler, bunlar giderek baskı altında kalınca, bunları savunabilmek, hiç olmazsa yapılan ihlalleri kayıt altına almak için de epey enerji harcadık. Tabii ilk başta, 2011 yılında belki biz bunun bu kadar zamanımızı alacağını düşünmüyorduk, bizim en önemli faaliyetimiz hâline geleceğini düşünmüyorduk, ama koşullar bizi bu tarafa doğru sürükledi.

Ersin Yurtsever:

Bilimle ilgili raporlar yazıyoruz. Bunların bir tanesi, Türkiye’de akademisyenlerin haklarına yapılan saldırılar. Bunun çok çeşitli örnekleri var. Her sene bunları derleyen bir rapor hazırlıyoruz. Ve bu raporu iki tane hukukçu üyemizin de yoğun katkılarıyla tamamıyla hukuksal açıdan inceleyerek yazıyoruz. Yani kişiden irak, buna yanlış yapıldı, burada bu oldu, şu intihalde bulundu diye değil, ilkeler çerçevesinde, insan

Faaliyetler hakları çerçevesinde ve bununla ilgili ulusal ve uluslararası yasalar çerçevesinde bu durumu irdeleyen bir gözlem yapıyoruz. Bu raporlar herhangi bir işe yarıyor mu dersiniz, kimler okuyor bilmiyorum, ama bu bizim bu ülkeye karşı bir görevimiz. Yani gözlemlerimizi kaydetmek ve bu konudaki düşüncemizi belirtmek Akademi'nin bir görevi. Bunun dışında sağlıkla ilgili raporlar hazırlıyoruz. Örneğin çevre sağlığıyla ilgili konular var. Daha kritik olanları, mesela aşı karşıtı birtakım girişimler var. Bu dünyada da var, Türkiye'de de var. Burada yapılan yanlışlar ve bunları hazırlayanlar da sağlık alanındaki üyelerimiz. İkincisi, çok acı bir şekilde, gazetelerde de sık çıkan, bazı tıp fakültelerinin gündemine de giren, alternatif tıp, ama alternatif tıbbın içinde homeopati gibi bilimsellikten uzak akımların da ortaya çıktığını görüyoruz. Bu konudaki görüşlerimiz de raporlar hâlinde yazılıyor.

Ali Alpar:

Toplumun sözü olması gereken yerlerde görüşüne başvurulmaması meselesi var. Bir de toplumun fikri de olması lazım. Mesela nükleer enerji konusunda, nükleer enerji kategorik olarak, her türlü nükleer enerji riskli ve tehlikeli değildir. Ama belli usullerle, belli yerlere yapılması lazım. Şimdi bu ikisini birbirinden ayırmak lazım. Türkiye'de görüşü sorulmadığı gibi toplumun, ama sadece Türkiye'de değil, birçok ülkede böyle bu, Avrupa'da da böyle, bir de toplumda insanlar her şeye böyle siyah-beyaz bakmaya çok yatkınlar psikolojik olarak ve tamamen reddediyorlar. Şimdi mesela enerji sorununa bakalım, dünyanın bu nüfus artışıyla, bu ekonomik faaliyet düzeyiyle, bu tüketim alışkanlıklarıyla muazzam bir enerji ihtiyacı var. O tüketim alışkanlıkları değişse iyi olur tabii ama ne kadar değişebileceği bu kadar nüfusla, temel sağlık ihtiyaçlarını falan düşünürseniz şüpheli. Onun gerektirdiği aydınlanmayı düşünün, şimdi geri gidip de bunu kısacak hâlimiz yok, ne kadar ekonomi yapsak da. Bunun karşılığı olan enerji tabii fosil yakıtlarla sağlanmasın, çevreyi bozmadan sağlansın, bunların hepsini alt alta koyduğunuz zaman ne rüzgâr, ki ona da karşı çıkanlar var, ne denizden, gelgitten enerji kazanmak, ne güneş panelleri, hiçbiri orta düzeyde gelişmiş toplumların bu nüfusla mütevazı ama temel saydığımız aydınlanma, ısınma, sağlık, vs., gereken enerjiyi karşılamıyor. Nükleer enerji bu açıdan neredeyse bir zorunluluk ve bunu temiz yapmanın yolları var. Çok iyi ayırmak lazım, bu demek değil ki bu tamamen çok iyi bir şeydir, ne olursa olsun nükleer enerjiyi de yapalım, faydalarının üzerine de yapalım, en güzel koyun içine de yapalım, öyle bir şey değil. Artı çok ciddi riskleri de var, bu Japonya'da da çıktı. Bunun farklı teknolojileri var. İnce eleyip sık dokunarak, ama bunun eninde sonunda yapılması lazım, birçok ülkede başarılı şekilde de yapılabilir. Çok kötü örnekleri de var. Bütün bilimsel tartışmalar var. İyi tartışılması lazım. Böyle tartışmaları da hem bilgilendirerek hem angaje ederek doğru bir şekilde yapmak kimsenin kendi başına yapabileceği bir şey değil. Akademilerin sadece burada ufak bir rolleri olabilir. Şimdi Avrupa'da mesela ALLEA'nın da içinde olduğu çok önemli bir şey gerçekleşiyor, Avrupa Komisyonu,

Faaliyetler Avrupa Birliği, ALLEA, artı bir Avrupa Akademisi var, artı Avrupa Mühendislik Akademileri Birliği, beş altı tane böyle Avrupa çapındaki kuruluşu, Avrupa Komisyonu bilimsel çalışma için muhatap kabul etti. Ve bunlarla görüş alışverişi yapmak ve bunlardan rapor istemek ve gelen raporları değerlendirip komisyona sunmak için komisyon kendi içinde bir organ kurdu. Bu akademiler de beşi birleşip SAPEA diye Avrupa Birliği'ne bilimsel danışmanlık modülü kurdular. Bunlar konu seçiyorlar, denizlerin kullanımı, tarımda pestisitlerin etkileri, şimdi aklıma gelen birkaçı, yaşlanma, popülasyon yaşılanıyor, bunun sosyal ve tıbbî sonuçları falan, böyle konuları çalışıyorlar. Yılda birkaç tane rapor çıkıyor. Biz mesela burada etkili olduğumuz bir şey, ALLEA bu konularda çağrı yapıyor, “Fılan konuda komisyon kuracağız, sizin akademinizden uzman kimse var mı?” Biz varsa muhakkak öneriyoruz. Bazen kabul ediyorlar, bazen önerdiğimiz uzmanı kabul etmiyorlar, ama oralara girmeye çalışıyoruz. Ve katkı yapmaya çalışıyoruz, yani iyi bir uzman gönderiyoruz Türkiye'den. Bunu TÜBA veya Türkiye'nin kamu kuruluşları yapabilecek durumda değiller maalesef. İnşallah olurlar. Ama biz bunu yapmaya çalışıyoruz. Sonra da o raporlar geliyor, Avrupa Komisyonu'na gidiyor, Avrupa Komisyonu onlarla ilgili birtakım yaptırımlara falan da geçiyor, ama raporlar yayımlandığı zaman bize geliyor. Biz bunları genellikle çok kapsamlı olarak, bazen Türkçelerini, şimdi yeni yeni başlıyoruz, özetleyip yayınlıyoruz. Raporu ilgilendiren Türkiye'deki bakanlıklara, kamu kuruluşlarına gönderiyoruz. Şimdi bu hem yetkili makamlar hem de kamuoyunu bilgilendirmek açısından önemli bir şey. Hem de Avrupa Birliği'nin politikalarını şekillendirecek bir faaliyet bu. Son birkaç yıldır başladı. “ALLEA'da aktifiz” dediğim zaman böyle şeyleri kastediyorum. Bu raporlardan bahsederken sadece bizim kendi yaptığımız değil ALLEA'nın taraf olup yayınladığı Avrupa Birliği'ne gönderdiği, bütün üyelerine gönderdiği, bizim de Türkiye'de paylaştığımız raporlar var.

İzzettin Silier:

Ellerinden geleni yapıyorlar. Bilim Akademisi neyle meşgul mesela? Genç bilim insanlarına burs vermenin peşinde. Bunun için gerekli sponsoru epeyce bulabiliyorlar. Ama Bilim Akademisi'nin faaliyeti bundan ibaret olmamalı. Evet, işte konferanslar verdiriyorlar. Konferanslar 30, 40, 50 kişiye hitap ediyor. Hatta girenlerin büyük bir kısmı bilim seviyesini yukarıda tuttukları için gelenler konuyu anlamayabiliyorlar ve bir dahakine gelmeyebiliyorlar. Uğraşa uğraşa, yavaş yavaş kültürümüzde gelişmeleri sağlayacağız. Yoksa hazır, mümbit bir yerde ziraat yapmak gibi değil.

Ersin Yurtsever:

Biz Bilim Akademisi olarak neler yapıyoruz? Çeşitli şeyler yapıyoruz. Bir tanesi, İstanbul'da her ay bir popüler bilim konferansı düzenliyoruz. Bu bilim konferanslarını, ilginç ve nispeten bir eğitimi olan herkesin anlayabileceği bir şekilde

Faaliyetler vermek üzere düzenliyoruz. Çok değişik yerlerde yapıldı, İstanbul Kültür Sanat Vakfı'nda yapıldı, sonra bir senedir Yapı Kredi'nin kültür merkezinde yapılıyor. Daha önce bir iki değişik yerde de ilk başlarda birer tane konferans verildi. Bunları Ankara'da da denedik, fakat Ankara'da dinleyenin azlığı nedeniyle iki sene sonra bundan vazgeçildi. Fakat İstanbul'da şu sıra çok da iyi gidiyor. Yapı Kredi'nin salonu dolu oluyor. Bazen Ali Nesin gibi popüler, bilinen bir isim olduğu zaman dışarıya da yayın yapıyoruz, doluyor. Çok hoş gidiyor. Bu konuşmaların neredeyse tamamı kendi üyelerimiz tarafından yapılıyor. Ama kendi üyelerimizin dışında da bizim teklifimizle dışarıdan konuşmacı da olabiliyor. Bu konferansların dışında yılda bir kere Bilim Akademisi Yılın Konferansı'nı düzenliyoruz. Bu Yılın Konferansı şu ana kadar yurtdışından davet ettiğimiz, hakikaten sahasında çok önemli işler yapmış bir kişi tarafından oluyor. Bu projenin başlaması da Ayşe Buğra'yla başladı. Onun malî katkısıyla da, Akademi'nin malî katkısıyla da bu iş yürüyor.

Ayşe Erzan:

Bilim Akademisi'nde biz şöyle şeyler yaptık. Benim bir Hintli, doktora yaptığım dönemden arkadaşım, Hindistan'a döndükten sonra bir sene Tata Enstitüsü'nde araştırmacı olarak çalışıp ondan sonra "Yok ya, bu memlekette benim yapacağım daha önemli işler var" deyip ayrıldı. Sendikacı ve politikacı oldu. Ama aynı zamanda Hindistan'da çok yaygın, televizyon kanallarında filan popüler bilim konuşmacısı. Daha da önemlisi Navnirmiti diye bir dernek kurmuşlar, başka fizikçi arkadaşlarla beraber ve bu dernekte çocuklara ve öğretmenlere, çocuklara matematik öğretme doğrultusunda ürünler geliştiriyorlar ve bunların nasıl kullanılacağını öğretiyorlar. Ve Maharaştra'da (Bombay'ın olduğu eyalette), Goa'da, ilkokullarda bu matematik öğretme tarzı yahut metodu benimsenmiş vaziyette. Vivek'i davet ettim ben, o geldi, yanında beraber çalıştıkları bir arkadaşıyla. Bir duyuru yaptık, bu 2012'de oluyor, yani bizim Bilim Akademisi kurulduktan hemen bir sene sonra, Beşiktaş'taki yerde, iki farklı sınıfta, biri ilkokul öğretmenleri, biri orta ve lise öğretmenlerine, bu Navnirmiti metodu üzerine iki farklı düzeyde, iki günlük bir çalıştay yaptık. Bütün malzemeleri de birlikte getirmişlerdi. O malzemeleri de yapan atölyeler kurmuşlar. Daha kolay şeyleri satın alıyorlar, ama bazıları bu atölyelerde yapılıyor. Bu atölyelerin çoğu gecekondulu mahallelerinde, orada çalışan insanlar da üç beş kuruş kazanıyorlar. Böyle bir ağları var. Bu çalıştay, katılanlar tarafından çok benimsendi. O insanlara hâlâ ben rastlıyorum, sokakta rastladığım zaman "aynı metodu ben hâlâ kullanıyorum" diyenler var.

Önder Pekcan:

Dikkatli bir şekilde üyelerimizin hakikaten liyakat esaslı seçilmesi en önemli şey. Kimse "A, bak bunu bilmem kimin amcasının oğluydu, seçtiler" demesin. Hakikaten bir şeyler yapmış, uluslararası katkıları olmuş, en büyük şey bu. TÜBA'da da hep onu

Faaliyetler savunuyorduk, burada da savunuyoruz. En büyük deneyim o. Ondan sonra kamuyu aydınlatmak. Konferanslar yaptık, kamuya açık. Onları ben organize ettim epey bir zaman. O çok önemli bir şey. Geliyorlar, dinliyorlar. Bu Cuma da Feryal [Özel] konuşacak. Mümkün olduğu kadar yayın organlarına çıkıp bilimi anlatmak, özendirmek. Temel şeyi o esasında, bilimi özendirmek. Çünkü bizde Osmanlı'dan kalan bir bilimsel gelenek yok. Arkamız çok boş. Hâlâ o aşamadayız. Bilimi özendirip insanları bilim yapmaya teşvik etmek...

Ersin Yurtsever:

Benim çok ilgi duyduğum bir alan, Sarkaç'ta da bu konuda epeyce yazı yazdım. "Bilimsel etik koşulları, etik kuralları, bilimsel etiğe uymak, uyulmazsa ne olur?" gibi aslında Türkiye'de kuralları da tam bilinmeyen bir saha. Ve çok ciddi etiğe aykırılık örnekleri var. Ben birkaç yere bilirkişilik de yaptım bu konuda. Ciddi profesörlüğe gelmiş, ama yaptığının etik ihlali olduğunu bilmeyen insanlar olduğu gibi, bunu kasıtlı olarak yapan da çok var. Bu etik konusunda biz grubu kurduk, ama grup bir şey yapmadı. Herkesin işi çok. Aramızda emekli hemen hemen kimse yok, herkes üniversitesinde çalışıyor, ders veriyor, araştırma yapıyor, bir de buna zaman ayırmak, bayağı bu konuda kararlı olmanız lazım. Ama bizim hep konuştuğumuz, yapmamız gereken şeylerin arasında bu çok önemli. Aslında ufak bir çalışma başladı, etik konusunda bizim elimizdeki belgeler toplandı. Ama etik olsun, "open source" (açık kaynak) dergiler olsun, onların yayın politikaları olsun, yayınlara para verilmesi politikaları olsun, bu konuda o kadar çok şey var, yapılacak o kadar çok iş var ki. Bir Etik Derneği kurulmuş, galiba Sakarya Üniversitesi'nden, "Ben sizin çalışmanıza katılamayacağım, sağlık nedenlerinden dolayı" dedim, ama bizim Akademi olarak üstümüze düşen görevler var. Bir tezini alıp başka bir öğrencinin tezine yazmanın yanlış bir şey olduğunu bilmiyoruz veya kendi makalemizdeki grafikleri başka yerde kullanamayacağımızı bilmiyoruz, aynı makalenin bir kısmını buraya bir kısmını buraya yazmanın yanlış olduğunu bilmiyoruz. İnsanların çoğu bilmiyor. Belki onu yapabiliriz, bir düşüncemiz vardı, bizde Psikoloji'de bir arkadaşla, Sami Gülgöz'le, "Ülkedeki akademisyenler etik sorununu ne kadar biliyor?" diye bir anket yapmak istiyoruz. Ne kadar biliyorsunuz bunu? Şu şu sorulardaki görüşünüz nedir? Dediğim gibi, ben bir makalemde kullandığım kendi şeklimi başka bir makalemde kullanamam, telif hakkı var bir kere. Ve ikincisi, eğer aynı şeyi kullanıyorsam niye iki defa yayınlıyorum. Birinde yayınladım, millet gider ona bakar. Hem etik sorunu hem telif hakkı sorunu var. Hoca diyor ki öğrencim hazırladı bu makaleyi, ben bunu görmemişim. Böyle bir şey, makalede ismin varsa sorumlu yazarsın, her şeyinden sorumlusun. Çok ciddi burada eksiklerimiz var. Bilhassa bu makalelere para ödenmesiyle ilgili, TÜBİTAK para ödüyor, şimdi bu paralar bu sene daha da artırıldı, ciddi miktarlarda. Çok garip şeyler oluyor, görüyoruz yani.

Yeşim Atamer:

Bilim Akademisi olarak bizim için de son derece önemli olan noktalardan biri bilim üretim sürecinin orijinalliği. Tabii ki her bilim dalında aynı değildir. Mesela ben sosyal bilimciyim, sosyal bilimde gerçekten biz çok daha fazla var olanın üzerine bir şey inşa ederiz. Yani orijinalliğimiz bir noktadadır, ama büyük baktığınızda piramidin ucu gibi diye düşünün. Ama o yüzden bizde atıf vermek çok daha büyük önem taşır. Aldığımız düşünce neredendir, hangi kitaptandır, hangi yayındandır, nasıl atıf vermek gerekir, bunlarla ilgili olarak bir bilincin yerleşmesi gerek diye düşünüyorum. Hiç mi yoktu, diyeceksiniz. Vardı. Vardı, ama bu yeni teknolojilerle birlikte, üniversite sayısının artışıyla birlikte, her üniversitede yüksek lisans, doktoranın açılmasıyla birlikte aslında biz olduğumuz düzeyden aşağıya düştük. Düşününüz, tabii tam rakamları veremiyorum, ama aşağı yukarı son 18-19 senede yüze yakın üniversite kuruldu Türkiye’de. 80 yıllık Cumhuriyet tarihini düşünün onun üzerine eklenen 18-19 yılda yüz yeni üniversite demek aslında bir sorun demek başlı başına zaten. Bu kadar üniversiteyi kurup buna uygun bilim insanını sıfırdan yetiştirmeniz mümkün değil. Bu kadar çok bilim insanının bu kadar kısa sürede gelmiş olması zaten ortada belli bir sorun olduğunu gösteriyor. Bu kadar çabuk nasıl tezler yazılıyor, ne yapılıyor, kimlere tezler, payeler veriliyor. Bunların çok ciddi bir şekilde aslında bir kalite standardına oturtulması ve denetlenmesi gerekir.

Şevket Pamuk:

Biz zor koşullarda yürütüyoruz. Umarım sadece Bilim Akademisi için değil, Türkiye için de bu zor koşullar dediğimiz koşullar, bugünleri aşarız, bunlar geride kalır. Bunu sadece Bilim Akademisi için değil Türkiye için de temenni ediyorum. Şu anda çünkü bilim insanı olmak, üniversitede öğretim üyesi olmak çok zor bir iş hâline geldi.